

EGY KUTATÁSALAPÚ TANÁRI GYAKORLATRA FELKÉSZÍTŐ KURZUS TANULÓI KVALITATÍV ÉRTÉKELÉSE

Molnár Edit Katalin *, Kovács Renáta **

* SZTE Neveléstudományi Intézet

** SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: tanárkutatás; tanárképzés; kurzusértékelés

A tanárképzésben folyamatosan keressük a hatékony módszereket arra, hogy felkészítsük a jelölteket a pályára. A hatásvizsgálatok rendszerint a módszer kidolgozója szemszögéből keresnek (szignifikáns) változást viselkedésben, attitűdökben. Ugyanakkor meglehetősen szűkszavú a szakirodalom arról, ezek a módszerek valójában milyen tanulási tapasztalatot adnak. Az előadásban a kutatáshoz kapcsolódó tanulásszervezés lehetőségét vizsgáljuk a jelöltek visszajelzései alapján. Egy kurzus hét csoportja félév végi kurzusértékelésének nyílt kérdéseit elemeztük, hogy azonosítsuk, mit nyertek és mit hiányoltak a hallgatóink. A kurzus a tanórákutatás elveit adaptálta egyetemi tanárképző pedagógiai szemináriumi helyzetre. Az elérni kívánt tanulási eredményekként a kutatási ismeretek és képességek fejlődését, a tanítással kapcsolatos reflektivitás növekedését, a kollegiális kommunikáció és együttműködés finomodását határoztuk meg. Mindezt gyakorlatba ágyaztuk, kis csoportban, illetve egyénileg végzett tanítási és kutatási feladatokat rendeltünk hozzájuk; az órákon nagy teret kapott a rövid tanítási epizódok közös megvitatása és minden résztvevő aktivizálása. A csoportok több azonos alapelv követése mellett, bár néhány tekintetben egymástól eltérően szerveződtek. 111 tanárjelölttől kaptunk kurzusértékelést. A kurzus pozitívumaként kétharmaduk emelte ki a tanítási epizódokat, egyharmaduk a közös értékelést; a csoportmunkát és a gyakorlatiasságot említették még többen. Negatívumként szintén majdnem harmaduk tett az értékeléssel kapcsolatos észrevételt, de 20 körüli említést találtunk a kutatással, a heti reflektív munkanaplóval, a feladatok mennyiségével kapcsolatban is. A tanári pályáról való gondolkodás egyértelmű változását a hallgatók legalább fele jelezte. A tanári tevékenységek mibenlétének pontosabb megértéséről számoltak be tipikusan, ami a tanítási feladatok előkészítéséhez és megvalósításához kapcsolódott. Megjelentek affektív tényezők is a közlésekben. Közülük sokan úgy érezték, hogy fejlődtek a kurzus során, és ez nyilvánvaló az értékelésükből is – ám úgy tűnik, ez tapasztalati jellegű volt. A kurzus reflektivitáshoz, értelmezéshez kötődő elemei inkább elutasítottként jelentek meg a nyitott kérdések által előhívott hangsúlyaikban. A tanítás látható elemeit a kurzus folyamán jobban megtanulták érzékelni, de a láthatatlan elemekre csak néhányuk figyelmét tudtuk ráirányítani. Bár a kurzusleírások és az órai megbeszélések explicitté tették ezt, a hallgatók értékeléseiben nem tükröződik, hogy elfogadták volna: egy tanórákutatás jellegű projektet kellett végezniük. Inkább arra utalt több észrevétel, hogy egyéni figyelmet igényelnének, műhely jellegű gyakorlati foglalkozásokat, inkább a konkrét és egyedi szinthez kötve a tanítás tanulását. A vizsgálat eredményei felvetik, hogy képzési keretek kialakításakor érdemes jobban megfontolni a tanárjelöltek jellemzőit, hogy hosszú távon jól alkalmazható szakmai tudást tanulhassanak meg a kurzusainkon.